

श्रीमद् भागवत का यह सार
भगवद् भक्ति ही आधार

॥ श्रीहरिः ॥

नारायणं(न्) नमस्कृत्य, नरं(ञ्) चैव नरोत्तमम् ।
देवीं(म्) सरस्वतीं(म्) व्यासं(न्), ततो जयमुदीरयेत् ॥
नामसङ्कीर्तनं(म्) यस्य, सर्वपापप्रणाशनम् ।
प्रणामो दुःखशमनः(स्), तं(न्) नमामि हरिं(म्) परम् ॥

श्रीमद्भागवतमहापुराणम् दशमःस्कंधः
अथैकत्रिंशोऽध्यायः(गोपिका गीत)

प्रेम का रस बिछोह की पाती
गोपी गीत अमृत की भांति ॥

गोप्य ऊचुः

जयति तेऽधिकं(ञ्) जन्मना व्रजः(श्),
श्रयत इन्दिरा शश्वदत्र हि ।
दयित दृश्यतां(न्) दिक्षु तावकास्-
त्वयि धृतासवस्त्वां(म्) विचिन्वते ॥1 ॥

धृता + सवस् + त्वां(म्)

शरदुदाशये साधुजातसत्
सरसिजोदरश्रीमुषा दृशा ।
सुरतनाथ तेऽशुल्कदासिका,
वरद निघ्नतो नेह किं(म्) वधः ॥2 ॥

सरसि + जोदर + श्रीमुषा

विषजलाप्ययाद् व्यालराक्षसाद्
वर्षमारुताद् वैद्युतानलात् ।
वृषमयात्मजाद् विश्वतोभया-
दृषभ ते वयं(म्) रक्षिता मुहुः ॥3 ॥

विष + जलाप्ययाद्, व्याल + राक्षसाद्
वर्ष + मारुताद्, वैद्युता + नलात्
वृष + मयात्मजाद्

श्रीमद् भागवत का यह सार
भगवद् भक्ति ही आधार

न खलु गोपिकानन्दनो भवा-
नखिलदेहिनामन्तरात्मदृक् ।
विखनसार्थितो विश्वगुप्तये
सख उदेयिवान् सात्वतां(ङ्) कुले ॥4॥

नखिल + देहिना + मन्त + रात्मदृक्
विखन + सार्थितो

विरचिताभयं(म्) वृष्णिधुर्य ते
चरणमीयुषां(म्) सं(व्)सृतेर्भयात् ।
करसरोरुहं(ङ्) कान्त कामदं (म्)
शिरसि धेहि नः(श्) श्रीकरग्रहम् ॥5॥

विरचिता + भयं
सं(व्)सृतेर् + भयात्

व्रजजनार्तिहन् वीर योषितां(न्)
निजजनस्मयध्वं(व्)सनस्मित ।
भज सखे भवत्किं(ङ्)करीः(स्) स्म नो
जलरुहाननं(ञ्) चारु दर्शय ॥6॥

व्रज + जनार् + तिहन्
निज + जनस्मय + ध्वं(व्)सनस्मित

प्रणतदेहिनां(म्) पापकर्शनं(न्)
तृणचरानुगं(म्) श्रीनिकेतनम् ।
फणिफणार्पितं(न्) ते पदाम्बुजं(ङ्)
कृणु कुचेषु नः(ख्) कृन्धि हृच्छयम् ॥7॥

प्रणत + देहिनां(म्)
तृण + चरानुगं(म्)
फणि + फणार्पितं(न्)

मधुरया गिरा वल्गुवाक्यया
बुधमनोज्ञया पुष्करेक्षण ।
विधिकरीरिमा वीर मुह्यती-
रधरसीधुनाऽऽप्याययस्व नः ॥8॥

वल्गु + वाक्यया
बुध + मनोज्ञया
विधि + करी + रिमा
रधर + सीधुनाऽऽ + प्याययस्व

श्रीमद् भागवत का यह सार
भगवद् भक्ति ही आधार

तव कथामृतं(न्) तप्तजीवनं(ङ्)
कविभिरीडितं(ङ्) कल्मषापहम् ।
श्रवणमङ्गलं(म्) श्रीमदाततं(म्)
भुवि गृणन्ति ते भूरिदा जनाः॥९॥

तप्त + जीवनं(ङ्)
कवि + भिरीडितं(ङ्)

प्रहसितं(म्) प्रिय प्रेमवीक्षणं(म्)
विहरणं(ञ्) च ते ध्यानमङ्गलम् ।
रहसि सं(व्)विदो या हृदिस्पृशः(स्त्र्)
कुहक नो मनः(ह) क्षोभयन्ति हि॥१०॥

प्रेम + वीक्षणं(म्)

चलसि यद् ब्रजाच्चारयन् पशून्
नलिनसुन्दरं(न्) नाथ ते पदम् ।
शिलतृणां(ङ्)कुरैः(स्) सीदतीति नः(स्त्र्)
कलिलतां(म्) मनः(स्त्र्) कान्त गच्छति॥११॥

ब्रजाच् + चारयन्
शिल + तृणां(ङ्) + कुरैः(स्)

दिनपरिक्षये नीलकुन्तलैर्-
वनरुहाननं(म्) बिभ्रदावृतम् ।
घनरजस्वलं(न्) दर्शयन् मुहुर्-
मनसि नः(स्) स्मरं(म्) वीर यच्छसि॥१२॥

दिन + परिक्षये
घन + रजस् + वलं(न्)

प्रणतकामदं(म्) पद्मजार्चितं(न्)
धरणिमण्डनं(न्) ध्येयमापदि ।
चरणपं(ङ्)कजं(म्) शन्तमं(ञ्) च ते
रमण नः(स्) स्तनेष्वर्पयाधिहन्॥१३॥

पद्म + जार्चितं(न्)
स्तनेष् + र्प + याधिहन्

श्रीमद् भागवत का यह सार
भगवद् भक्ति ही आधार

सुरतवर्धनं(म्) शोकनाशनं(म्)
स्वरितवेणुना सुष्ठु चुम्बितम् ।
इतररागविस्मारणं(न्) नृणां(म्)
वितर वीर नस्तेऽधरामृतम् ॥14॥

सुरत + वर्धनं(म्)
स्वरित + वेणुना
इतर + रागविस् + मारणं(न्)
नस् + तेऽधरा + मृतम्

अटति यद् भवानह्नि काननं(न्)
त्रुटिर्युगायते त्वामपश्यताम् ।
कुटिलकुन्तलं(म्) श्रीमुखं(ञ्) च ते
जड उदीक्षतां(म्) पक्ष्मकृद् दृशाम् ॥15॥

त्रुटिर् + युगायते
त्वाम + पश्यताम्

पतिसुतान्वयभ्रातृबान्धवा-
नतिविलङ्घ्य तेऽन्त्यच्युतागताः ।
गतिविदस्तवोद्गीतमोहिताः(स्त्र)
कितव योषितः(स्त्र) कस्त्यजेन्निशि ॥16॥

पतिसुतान्वय + भ्रातृबान्धवा
तेऽन् + त्यच् + युतागताः
गति + विदस्तवोद् + गीतमोहिताः(स्त्र)
कस्त्य + जेन् + निशि

रहसि सं(व)विदं(म्) हृच्छयोदयं(म्)
प्रहसिताननं(म्) प्रेमवीक्षणम् ।
बृहदुरः(श) श्रियो वीक्ष्य धाम ते
मुहुरतिस्पृहा मुह्यते मनः ॥17॥

हृच्छ + योदयं(म्)
मुहुरति + स्पृहा

श्रीमद् भागवत का यह सार
भगवद् भक्ति ही आधार

व्रजवनौकसां(म्) व्यक्तिरङ्ग ते
वृजिनहन्त्र्यलं(म्) विश्वमङ्गलम् ।
त्यज मनाक् च नस्त्वत्स्पृहात्मनां(म्)
स्वजनहृद्गुजां(म्) यन्निषूदनम् ॥ १८ ॥

व्रज + वनौ + कसां(म्)
वृजि + नहन् + त्र्यलं(म्)
नस् + त्वत् + स्पृहात् + मनां(म्)
यन् + निषूदनम्

यत्ते सुजातचरणाम्बुरुहं(म्) स्तनेषु
भीताः(श्) शनैः(फ्) प्रिय दधीमहि कर्कशेषु ।
तेनाटवीमटसि तद् व्यथते न किं(व्)स्वित्
कूर्पादिभिर्भ्रमति धीर्भवदायुषां(न्) नः ॥ १९ ॥

सुजात + चरणाम् + बुरुहं(म्)
तेना + टवी + मटसि
कूर्पादि + भिर् + भ्रमति
धीर् + भवदा + युषां(न्)

इति श्रीमद्भागवते महापुराणे पारमहं(व्)स्यां(म्) सं(व्)हितायां(न्)
दशमस्कन्धे पूर्वार्धे रासक्रीडायां(ङ्) गोपीगीतं(न्) नामैकत्रिं(व्)शोऽध्यायः ॥

ॐ पूर्णमदः(फ्) पूर्णमिदं(म्) पूर्णात्पूर्णमुदच्यते
पूर्णस्य पूर्णमादाय पूर्णमेवावशिष्यते ॥
ॐ शान्तिः(श्)शान्तिः(श्)शान्तिः ॥